

HANGÖ STAD

**GENERALPLAN FÖR STAMSTADEN
BEHOVSPRÖVNING AV NATURABEDÖMNING**

Bilaga 6

25.11.2011

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1	INLEDNING.....	1
2	METODER, MATERIAL OCH OSÄKERHETSFAKTORER.....	2
2.1	Lagstiftning	2
2.2	Naturabedömning	2
2.3	Material	5
2.4	Osäkerhetsfaktorer	5
3	BESKRIVNING AV PLANERINGSPROJEKTET	6
4	NATURAOMRÅDENAS NATURVÄRDEN.....	7
4.1	Tulluddens naturskyddsområde (Natura FI0100006).....	7
4.1.1	Allmän beskrivning.....	7
4.1.2	Naturtyper i habitatdirektivet.....	7
4.1.3	Arter som ingår i habitatdirektivets bilaga II	8
4.1.4	Arter som ingår i fågeldirektivets bilaga I	8
4.1.5	Flyttfåglar	8
4.1.6	Precisering och medel för förverkligande av skyddet	9
4.2	Naturaområdet i Ekenäs och Hangö skärgård och havsskyddsområdet i Pojoviken (FI0100005)	9
4.2.1	Allmän beskrivning.....	9
4.2.2	Naturtyper i habitatdirektivet.....	9
4.2.3	Arter som ingår i habitatdirektivets bilaga II	11
4.2.4	Arter som ingår i fågeldirektivets bilaga I	11
4.2.5	Flyttfåglar	11
4.2.6	Precisering och medel för förverkligande av skyddet	11
5	KONSEKVENSERNA FÖR NATURVÄRDENA PÅ NATURAOMRÅDENA.	12
5.1	Naturtyper i habitatdirektivet	12
5.1.1	Tulluddens naturskyddsområde (Natura FI0100006)	12
5.1.2	Ekenäs och Hangö skärgårds och Pojovikens maritima skyddsområde (FI0100005)	
5.2	Arter som ingår i habitatdirektivets bilaga II.....	13
5.3	Arter som ingår i fågeldirektivets bilaga I.....	13
5.3.1	Tulluddens naturskyddsområde (Natura FI0100006)	13
5.3.2	Ekenäs och Hangö skärgårds och Pojovikens maritima skyddsområde (FI0100005)	14
6	KOMPENSATIONSÅTGÄRDER	15
7	KONSEKVENSSER FÖR NATURAOMRÅDETS ENHETLIGHET	15
8	SAMMANFATTNING	15

HANGÖ STAD GENERALPLAN FÖR STAMSTADEN BEHOVSPRÖVNING AV NATURABEDÖMNING

1 Inledning

I denna behovsprövning av Natura bedömning granskas de konsekvenser som generalplanen för Hangö stad medför för Tulluddens fågelskyddsområde (FI0100006) samt för Naturaområdets naturvärden i Ekenäs och Hangö skärgårds och Pojovikens maritima skyddsområde, samt bedöms om det i samband med projektet är nödvändigt att göra en egentlig Naturabedömning i enlighet med 65–66 § i naturskyddslagen.

Tiina Mäkelä från FCG Finnish Consulting Group Oy.

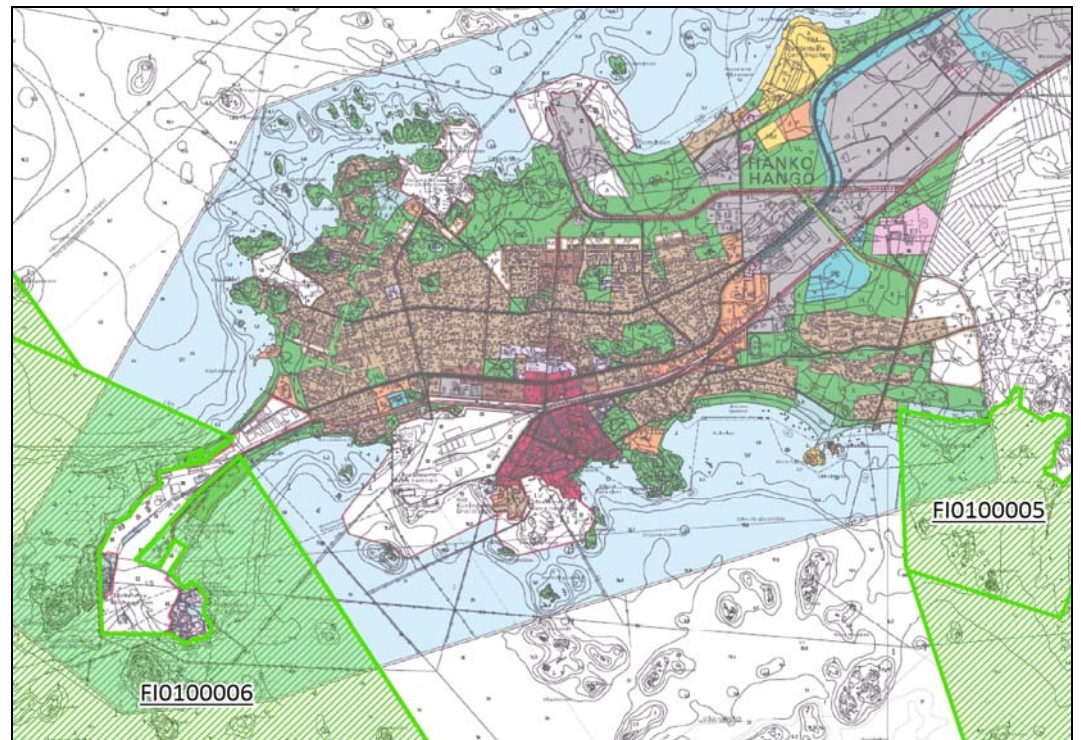

Bild 1. Planområdets läge i förhållande till Natura 2000-områdena.

2 Metoder, material och osäkerhetsfaktorer

2.1 Lagstiftning

Utgångspunkten för en Naturbedömning är bestämmelserna i 65 och 66 § i naturvårdslagen som fastslagit för att trygga Natura 2000-områden. Den första bestämmelsen gäller skyldigheten att göra upp en konsekvensbedömning (NVL 65 §). Om ett projekt eller en plan sannolikt betydligt försämrar de naturvärden, på grund av vilka området införlivats i Natura-nätverket, ska konsekvenserna bedömas på behörigt sätt. Tröskeln för att göra en bedömning kan också överskridas genom att sammantagna konsekvenserna av olika projekt och planer. Detsamma gäller också för ett projekt utanför Naturaområdet om detta sannolikt har betydande skadliga konsekvenser för det skyddade området.

Den andra bestämmelsen gäller försämringen av naturvärden (NVL 66 §). En myndighet får inte bevilja tillstånd att genomföra ett projekt eller godkänna eller fastställa en plan, om bedömnings- och utlåtandeförfarandet visar att projektet eller planen betydligt försämrar de naturvärden för vilkas skydd området införlivats i nätverket Natura 2000.

Om bedömnings- och utlåtandeförfarandet i enlighet med 66 § i naturvårdslagen visar att projektet eller planen betydligt försämrar de naturvärden för vilkas skydd området införlivats i nätverket Natura 2000 får tillståndet dock beviljas eller planen godkännas eller fastställas, om statsrådets allmänna sammanträde beslutar att projektet eller planen skall genomföras av ett skäl som är tvingande på grund av ett ytterst viktigt allmänt intresse och det inte finns någon alternativ lösning. Om det i området finns en sådan prioriterad naturtyp som avses i bilaga I till habitatdirektivet eller en sådan prioriterad art som avses i bilaga II till direktivet ska strängare krav tillämpas för beviljande av lov än normalt samt kommissionens utlåtande inhämtas.

Om de naturvärden som utgör grunden för skyddet betydligt försämrats ska försämringen kompenseras av miljöministeriet. Som ersättning för det försämrade området ska exempelvis ett annat område sökas upp inom samma naturgeografiska område (arter och naturtyper med motsvarande grund för skydd). Kompensationsområdet är i princip större än det område som det ersätter. Kompensationsåtgärderna ska till sina centrala delar vara förverkligade innan försämringen sker. Miljöministeriet bereder förslagen till nya områden och framlägger dem för statsrådet för godkännande.

2.2 Naturbedömning

I en Naturbedömning koncentrerar man sig på de naturtyper eller arter som utgör grunden för skyddet. De naturvärden inom Natura, vilka bedömningen gäller, framgår av datablanketten för Natura 2000 och är antingen:

- på SCI-områden naturtyper som avses i bilaga I till habitatdirektivet eller
- på SCI-områden arter som avses i bilaga II till habitatdirektivet eller
- på SPA-områden fågelarter som avses i bilaga I till fågeldirektivet eller
- på SPA-områden flyttfåglar som avses i artikel 4.2. i fågeldirektivet

Skyldigheten att göra en bedömning på ett SPA-område gäller inte naturtyper och inte arter i bilaga II till habitatdirektivet, även om de nämns i datablanketten. På motsvarande sätt är en försämring för fåglarna inte av betydelse som sådan på SCI-områdena. Detta innebär att försämringen bedöms endast

Tiina Mäkelä

25.11.2011

på basen av de arter och naturtyp er som i den så kallade Naturadatablanketten uppgetts som grund för skyddet av i fråga varande område.

Tulluddens fågelskyddsområde och Naturaområdena Ekenäs och Hangö skärgrårds och Pojovikens maritima skyddsområde är både SCI- och SPA-områden. Konsekvensbedömningen inriktas på skyddade naturtyper, arter som avses i bilaga II till habitatdirektivet, fåglar som avses i bilaga I till fågeldirektivet samt flyttfåglar som nämns i Naturablanketten och regelbundet observeras på området.

I habitat- och fågel direktivet definieras inte i vilket skede naturvärden försämras eller när de försämras betydligt. Enligt det förslag till tolkning av habitatdirektivets (92/43/EEG) artikel 6 som kommissionen har publicerat "kan alla åtgärder som inskränker på det område vilket täcks av den naturtyp som är grunden för skyddet anses vara försämringar. Inskränkningen av det område som täcks av naturtypen ska bedömas i relation till områdets hela yta och skyddsnivån för den ifråga varande naturtypen beaktas".

Konsekvensernas storlek har bedömts på en femgradig skala som beskriver andelen yta av området där en naturtyp försvagas eller försvinner eller en art som försvagas eller att antalet individer minskar i relation till naturtypens yta på Naturaområdet eller till dess artantal (tabell 1) (Jokimäki & Hamari 2007, tillämpad).

Tabell 1. Klassificering av konsekvensernas storlek och kriterier för dessa

Mycket stora konsekvenser	Konsekvenserna påverkar över 25 % av en naturtyp som finns på Naturaområdet eller påverkar över 25 % av förekomsten av en direktivart på Naturaområdet
Kraftiga konsekvenser	Konsekvenserna påverkar 15-25 % av en naturtyp som finns på Naturaområdet eller 15-25 % av förekomsten av en direktivart på Naturaområdet
Måttliga konsekvenser	Konsekvenserna påverkar över 3 %, men under 15 % av en naturtyp som finns på Naturaområdet eller över 3 %, men under 15 % av förekomsten av en direktivart på Naturaområdet
Lindriga konsekvenser	Konsekvenserna påverkar under 3 % av en naturtyp som finns på Naturaområdet eller under 3 % av förekomsten av en direktivart på Naturaområdet
Inga konsekvenser	Inga förändringar eller förändringarna gäller en synnerligen liten del (under 0,5 %) av en naturtyp eller förekomsten av en direktivart på Naturaområdet

Sannolikheten för konsekvenserna har bedömts enligt följande klassificering: säkra, mycket sannolika, sannolika, väntade, kan för utspås och osannolika samt mycket osannolika.

I vägledningen till habitatdirektivets 6 artikel konstateras om konsekvensernas betydelse, att "konsekvensernas betydelse ska definieras i relation till särdrag och naturförhållanden hos det område vilket är föremål för en plan eller ett projekt och skyddsmålen för området ska då särskilt beaktas". Vid konsekvensbedömningen har som hjälpmedel för bedömningen av konsekvensernas betydelse använts kriterier som lämpar sig för för områdets naturvärden (Söderman 2003).

Tiina Mäkelä

25.11.2011

Konsekvensernas betydelse, klassificering och kriterierna för dem presenteras i tabell 2. Om konsekvensernas betydelse kan konstateras att om en plan eller ett projekt medför stora konsekvenser för en naturtyp eller en art, så är konsekvenserna betydligt försämrande. I sådana fall försämrar planen eller projektet naturtypen eller arten så att naturtypen eller arten försvinner på lång eller kort sikt.

Tabell 2. Kriterier för klassificering av konsekvensernas storlek och kriterier för klassificeringen

Stor betydelse	Projektet försämrar den skyddade artens eller naturtypens skydds nivå och leder till att naturtypen/arten försvinner på kort eller lång sikt.
Måttlig betydelse	Projektet medför ringa eller måttliga konsekvenser för den skyddade arten eller naturtypen och projektet hotar inte naturtypens/artens bevarande på området.
Betydelselös	Projektet medför inga konsekvenser för den skyddade arten eller naturtypen.

Utöver konsekvenserna för enskilda naturtyper och arter ingår bedömningar av projektets konsekvenser för Naturaområdets enhetlighet. Områdets enhetlighet och orördhet anses luter sig till skyddsmålen för området och betyder sålunda inte orördhet i ordets bokstavliga eller fysiska bemärkelse.

Enligt kommissionens anvisningar är negativa konsekvenser för områdets enhetlighet det slutgiltiga kriteriet, enligt vilket kan fastslås om konsekvenserna är betydande. I punkt 3 i habitatdirektivets 6 artikel bestäms att myndigheterna får godkänna ett projekt eller en plan först efter att ha försäkrat sig om att projektet eller planen "inte påverkar det ifråga varande områdets integritet". I kommissionens vägledning konstateras att integritet betyder "att varuhel". Sålunda är det frågan om, om området oberoende av projektet eller planen kan bevaras på lång sikt, att de naturtyper som hör till dess skyddsmål *inte väsentligt minskar och att de skyddade populationerna kan utvecklas gynnsamt eller åtminstone bevaras på nuvarande nivå*.

Tabell 3. Bedömning av konsekvensernas betydelse med tanke på områdets enhetlighet (Byron 2000; Department of Environment, Transport of Regions, bearbetad enligt Söderman 2003).

Konsekvensernas betydelse	Kriterier
Betydande negativa konsekvenser	Projektet eller planen inverkar skadligt på områdets helhet, dess sammanhängande ekologiska struktur och verksamhet, som upprätthåller livsmiljöer och populationer, för vilka området ha klassificerats.
Måttliga negativa konsekvenser	Projektet eller planen inverkar inte skadligt på områdets helhet, men konsekvenserna är sannolikt betydande för enskilda livsmiljöer eller arter i området.
Ringa negativa konsekvenser	Ingetdera av de ovannämnda situationerna förverkligas, men små negativa konsekvenser är uppenbara.
Positiva konsekvenser	Projektet eller planen ökar naturens mångfald, exempelvis skapas korridorer mellan områden som isolerats från varandra eller ett område istandsätts eller restaureras.
Inga konsekvenser	Varken negativa eller positiva konsekvenser kan iaktas.

I samband med Naturaområdets enhetlighet bör beaktas att trots att konsekvenserna av ett projekt eller en plan för någon naturtyp eller art som varit grund för skyddet inte i enskilda fall är betydande, så kan ringa eller måttliga konsekvenser för många nat urtyper eller arter påverka området ekologiska struktur och verksamhet som helhet. Konsekvenserna behöver inte heller gälla områdets värdefulla naturtyper eller arter direkt för att vara betydande utan de kan riktas mot exempelvis hydrologin i området eller vanliga arter och på så sätt indirekt påverka någon naturtyp eller art som varit grund för skyddet (Söderman 2003). Bedömningen av konsekvensernas betydelse med tanke på områdets helhet presenteras i tabell 3.

2.3 Material

Som utgångspunkt för bedömningen har använts följande dokument och undersökningar samt utredningar:

- Airaksinen, O. & Karttunen, K. 2001: Natura 2000 -luontotyyppiopas. Ympäristöopas 46, 2. korj. painos, Suomen ympäristökeskus, Helsinki.
- Tulliniemen linnustonsuojelualueen (FI0100006) Natura -tietolomake (1.9.1996 ja 1.5.2002)
- Tammisaaren ja Hangon saariston ja Pohjanpitäjänlahden merensuojelualueen (FI0100005) Natura -tietolomake (1.9.1996 ja 1.5.2002)
- Aspelund, P. 2009: Hangon Furuviikin luonnonsuojelualueen seuranta ja hoito. Uudenmaan ympäristökeskuksen raportteja 12/2009. 42 s.
- Hangon sataman logistikkaselvitys 2007 (Strafica Oy:n, EP-Logistics Oy:n, Insinööritoimisto Logisma Oy:n ja Innodea Consulting Oy:n muodostama konsulttiyhteenliittymä, 2007)
- Kanerva, T. 2003: Uddskatanin luonnonsuojelualueen niittyjen ja keutojen hoito suunnitelma. Metsä hallituksen luonnonsuojelujulkaisuja. Sarja B:69. 42 s.
- Lehtikainen, A., Below, A. & Wickman M. 2005: Tulliniemen luonnonsuojelualueen ja Russarön ympäristön saaristolinnusto vuonna 2005
- Söderman, T. 2003: Luontoselvitykset ja luontovaikutusten arviointi. Kaavoituksessa, YVA-menettelyssä ja Natura-arvioinnissa. Ympäristöopas 109.

2.4 Osäkerhetsfaktorer

De centrala osäkerhetsfaktorerna i bedömningen är:

- Svårigheten att förutspå hur människorna rör sig och beter sig
- Konsekvenserna av buller och störningar på fåglarna (det finns inga täckande uppgifter om fåglarnas artspecifika känslighet för störande faktorer)
- Fartygstrafikens volym är svår att förutspå

3 Beskrivning av planeringsprojektet

Generalplaneområdet ligger inom Hangö stamstad och dess närområden. Planområdet omfattar centrumområdet, Hangöby samt Yttre hamnens, Västra och Östra hamnens områden. Till planeringsområdet hör också ett flertal holmar utanför Hangö. Generalplaneområdets totala yta är cirka 38 km².

Hangö tätortsområde utvidgas måttligt mot öster, i riktning mot Täcktom. Utvidgningsområden för småhusbyggande har anvisats i planen på norra och södra sidan av Täcktomvägen.

Bild 2. Planeringsområdet avgränsas av havet i väster, norr och söder.

Ett mål som ingår i planen är att utvidga Västra hamnen. I detta nu är användningsgraden av fälten för behandling- och förvaring av gods i medeltal mycket hög i Hangö hamn. Fartygsplatserna är belastade vilket påverkar hamnens konkurrenskraft negativt. En växande hamn och ökad trafikering skapar i framtiden möjligheter för att utveckla näringsverksamheten kring logistik i Hangö hamn och hela Västra Nyland.

Hamnen utvidgas mot söder och väster. Målet är att öka antalet fartygsplatser i startskedet med två och senare, fram till år 2030 med ytterligare två genom att flytta den nuvarande vågbrytaren mot söder.

4 Naturaområdenas naturvärden

4.1 Tulluddens fågelskyddsområde (Natura FI0100006)

4.1.1 Allmän beskrivning

Generalplaneområdet gränsar i väster till Tulluddens naturskyddsområde, ett Naturaområde vars yta är 2566 hektar stort. Tulludden är Salpausselkääsens västligaste del som löper ut i havet och vars markgrund och stränder sålunda till stor del består av sandmaterial. Uddskatan och den egentliga spetsen på Tulludden är däremot steniga. Stränderna är på grund av den omgivande skärgårdens karaktär rätt oskyddade.

Förhållandena i skärgården motsvarar snarast de yttre delarna av yttre skärgården och havszonen. Holmarna är ofta små och trädlösa, till formen flacka skär bevuxna med en och kråkbär. I den västra skärgården finns också några skogbevuxna holmar.

Skärgården är ett betydande sjöfågelområde och där häckar mycket ejdrar, grågäss, tärnor, måsar och vadare samt ett antal regionalt hotade arter som bl.a. större strandpipare och svärta. Viktiga häcknings- och födoområden för fåglarna är områdena runt Stenskär, Måslandet, Kummelskär och Andal skär samt Långskär med sina närliggande skär. Vattnområdena framför Tulludden är ett betydande rastområde för många dykänder under flyttningen.

4.1.2 Naturtyper i habitatdirektivet

Skyddet av området gäller de naturtyper som presenteras i tabell 4. Naturtyperna finns i mark- och havsområden och deras areal är liten i relation till Naturaområdets hela areal.

Tiina Mäkelä

25.11.2011

Tabell 4. Skyddade naturtyper och deras andel av arealen enligt Naturadatablanketten.

Naturtyp	Kod	Arealandel
Sublittoral sandbanker	1110	10 %
Rev	1170	5 %
Perenn vegetation på steniga stränder	1220	0 %
Vegetationsklädda havsklippor vid Atlantkusten eller Östersjökusten	1230	10 %
Boreala skär och små öar i Östersjön	1620	5 %
*Boreala havsstrandängar av Östersjötyp	1630	0 %
Boreala sandstränder med perenn vegetation i Östersjön	1640	0 %
Embryonala vandrande sanddyner	2110	0 %
Vandrande dyner med sandrör ("vita dyner")	2120	0 %
*Permanent kustnära sanddyner med örtvegetation ("grå dyner")	2130	0 %
*Urkalkade permanenta sanddyner med kråkris	2140	0 %
*Artrika torra-friska låglandsgräsmarker av fennoskandisk typ	6270	0 %
Klippvegetation på silikatrika bergsluttningar	8220	0 %
Boreala lundar	9050	0 %
Trädklädda betesmarker av fennoskandisk typ	9070	0 %

* = prioriterad naturtyp

4.1.3 Arter som ingår i bilaga II till habitatdirektivet

Arter som ingår i bilaga II till habitatdirektivet är inte föremål för skydd i området

4.1.4 Arter som ingår i bilaga I till fågeldirektivet

Skyddet av området grundas på följande arter i bilaga I till fågeldirektivet: sydlig kärrsnäppa, fisktärna, höksångare, silvertärna, spillkråka, törnskata, mindre flugsnappare, vitkindad gås och dvärgmå. s.

4.1.5 Flyttfåglar

Också flyttfåglar är föremål för skydd: kustsnäppa, dvärgbeckasin, stjärtand, roskarl, bergand, mosnäppa, rödspov, svartsnäppa, lärkfalk, dvärgmå. s., svartta, sandlöpare, rödbena, gravand, tordmule, kustpipare och tornfalk.

Tiina Mäkelä

25.11.2011

4.1.6 Precisering och medel för förverkligande av skyddet

Den största delen av Naturaområdet är skyddat. Privata skyddsområden täcker 89 % av Naturaområdet och naturskyddsområden som skyddas av staten utgör 1 %. Skyddet har förverkligats med stöd av naturvårdslagen och byggnadslagen. Områdets östra del, Tuolluddens skyddsområde omfattar ca 2240 ha och är i sin helhet skyddat med stöd av naturvårdslagen.

Skärgården som är i Hangö stads ägo har i regionplanen anvisats som rekreationsområde. Enligt uppgifter ur Naturdatatablanketten kan de på området befintliga hamnarna, som Hangö Yttre hamn och Västra hamn och sjöfarlederna användas och utvecklas utan att syftet med skyddet av området äventyras.

Området är utpekat i förteckningen över internationellt betydelsefulla våtmarker, den s.k. Ramsarkonventionen.

4.2 **Naturaområdet i Ekenäs och Hangö skärgård och havsskyddsområdet i Pojoviken (FI010005)**

4.2.1 Allmän beskrivning

En liten del av Naturaområdet i Ekenäs och Hangö skärgård och det maritima skyddsområdet i Pojoviken (FI010005) ligger inom planeringsområdet, i området Furuvik-Anklarängsbukten. Naturaområdet är ett 52 630 hektar stort havsområde som omfattar vattenområden i Pojoviken, vattenområden i vikarna söder om Hangö samt i Ekenäs skärgård börjande i öster från Nothamn-Strömsö-Hättö skyddsområde och sträcker sig i söder till den yttre gränsen för det inre territorialvattnet. Syftet med Naturaområdet är att skydda havsbotten, undervattensnaturen och vattenkvaliteten.

På området förekommer många utrotningshotade växt- och insektarter. Bland växtarterna återfinns bland annat saltarv, strandråg, marviol, strandkål, strandmålla, strandvial och den sällsynta hotade sodörten som åtnjuter särskilt skydd med stöd av naturvårdslagen.

De låglänta bukterna längs Hangöudds sydkant vilka avgränsas av sandmark är ornitologiskt värdefulla. Området omfattar havs- yttre- och inre skärgårdszoner i en enhetlig serie och representerar sålunda alla kustområden i miniatyr. Objektet har klassificerats som ett havsområde som kräver särskilda skyddsåtgärder. Till området hör klippkär och sandöar samt grynnor som är viktiga häckningsområden och rastplatser för bl.a. följande fågelarter: ejder, storskrake, småskrake, knipa, alfågel, vigg, skäggdopping och grävand. Till vadarfåglarna som finns på området hör bl.a. mindre strandpipare, större strandpipare och strandskata.

Området används för försvarsmaktens övningar och skjutverksamhet samt för militär byggnation.

4.2.2 Naturtyper i habitatdirektivet

Skyddet av området gäller de naturtyper som presenteras i tabell 5. Deras arealer i relation till Naturaområdets totalareal är små.

Tiina Mäkelä

25.11.2011

Tabell 5. Skyddade naturtyper och deras andel av arealen enligt Naturadatabankteten.

Naturtyp	Kod	Arealandel
Sublittoral sandbanker	1110	2 %
*Kustnära laguner	1150	1 %
Stora grunda vikar och sund	1160	2 %
Rev	1170	1 %
Annuell vegetation på driftvallar	1210	0 %
Perenn vegetation på steniga stränder	1220	0 %
Vegetationsklädda havsklippor vid Atlantkusten eller Östersjökusten	1230	0 %
Boreala skär och små öar i Östersjön	1620	1 %
*Boreala havsstrandängar av Östersjötyp	1630	0 %
Boreala sandstränder med perenn vegetation i Östersjön	1640	0 %
Smala vikar i boreal Östersjökust	1650	4 %
Embryonala vandrande sanddyner	2110	0 %
Kustnära vandrande sanddyner med sandrör ("vita sanddyner")	2120	0 %
*Permanent kustnära sanddyner med örtvegetation ("grå sanddyner")	2130	0 %
*Urkalkade permanenta sanddyner med kråkris	2140	0 %
Trädklädda sanddyner i atlantisk, kontinental och boreal region	2180	0 %
Dynvåtmarker	2190	0 %
Naturligt dystrofa sjöar och småvatten	3160	0 %
*Artrika stagg-gräsmarker på silikatsubstrat	6230	0 %
*Artrika torra-friska låglandsgräsmarker av fennoskandisk typ	6270	0 %
Högörtängar	6430	0 %
Slätterängar i låglandet	6510	0 %
Klippvegetation på silikatrika bergsluttningar	8220	0 %
Pionjärvegetation på silikatrika bergytter	8230	0 %
* Västlig taiga	9010	1 %
*Boreonemoral, äldre naturliga ädel lövskogar av fennoskandisk typ med rik epifytflora	9020	0 %
Boreala lundar	9050	0 %
* Lövsumpskogar av fennoskandisk typ	9080	0 %
*Skogsbevuxen myr	9100	0 %

* = prioriterad naturtyp

Tiina Mäkelä

25.11.2011

4.2.3 Arter som ingår i bilaga II till habitatdirektivet

Föremålen för skydd i området är gråspett, p ärluggla, berg uv, fisktärna, trädlärka, rördrom, nattskärna, höksångare, storlom, trana, silvertärna, sångsvan, grönben, småfläckig sumphöna, bi vråk, tjäder, spillkråka, mindre sångsvan, törnskata, mindre fl ugsnappare, järpe, skräntärna, br ushane, salskrake, sparvuggla, smalnäbbad simsnäppa

4.2.4 Arter som ingår i bilaga I till fågeldirektivet

Skyddet av området grundas på följande arter i bilaga I till fågeldirektivet: gråspett, p ärluggla, berg uv, fisktärna, trädlärka, rördrom, nattskärna, höksångare, storlom, trana, silvertärna, sångsvan, grönben, småfläckig sumphöna, bi vråk, tjäder, spillkråka, mindre sångsvan, törnskata, mindre fl ugsnappare, järpe, skräntärna, br ushane, salskrake, sparvuggla, smalnäbbad simsnäppa

4.2.5 Flyttfåglar

Flyttfåglar som nämns i Naturadatablanketten och regelbundet observeras på området är häger, sn atterand, å rta, kustsnäppa, dvärgbeckasin, stjärtand, roskar, spovsnäppa, svartsnäppa, lärkfalk, småsnäppa, svärta, rödbena, kärrenäppa och skogsduva.

4.2.6 Precisering och medel för förverkligande av skyddet

Naturaområdet är till största delen oskyddat. Privata skyddsområden täcker 12 % av Naturaområdet och natur skyddsområden som skyddas av staten utgör 8 %. Skyddet har förverkligats med stöd av naturvårdslagen, byggnadslagen och vattenlagen. Området är upptaget i förteckningen över internationellt betydelsefulla våtmarker eller m. a.o. anslutet till den s. k. Ramsarkonventionen.

Den del av Naturaområdet som ligger på generalplaneområdet för stamstaden hör till Furuvik natur skyddsområde (YSA204210) och havsområdet utanför planområdet hör till Anklarängsbuktens natur skyddsområde (YSA204523). Områdena hör också till det riksomfattande strandskyddsprogrammet.

5 Konsekvenserna för naturvärdena på Naturaområdena.

Hamnområdet utvidgas inte och ny byggnation anvisas inte på Naturaområdena, och sålunda uppstår inga direkta konsekvenser för naturvärdena. Indirekta konsekvenser kan utgöras av buller i samband med byggande, en ökning av användningen i rekreativsyfte och ökad fartygstrafik, grumligt vatten eller förändringar i ytvattenförhållandena som en följd av muddring i samband med byggnadsarbeten i hamnen.

5.1 Naturtyper i habitatdirektivet

5.1.1 Tulluddens fågelskyddsområde (Natura FI0100006)

I samband med utvidgningen av hamnen kan konsekvenser uppstå för eventuella undervattensnaturtyper, sublittorala sandbankar och rev i närområdena. Konsekvenser som skulle drabba strandnaturtyperna (bl.a. embryonal vandrande sanddyner, vandrande sanddyner med sandrör, permanenta kustnära sanddyner med örtvegetation) är osannolika.

I planen utvidgas Västra hamnen cirka 400 meter mot väster och söder, varvid avståndet till Naturaområdet inom Tulluddens fågelskyddsområde minskar så att det blir 400 meter som minst. Konsekvenser av hamnutvidgningsarbetena och eventuella grävnings- och utfyllnadsarbeten kan bestå av att vatten-cirkulationen försämras och att vattnet grumlas när bottensedimenten rörs om. Havsbotten utanför Hangö består i huvudsak av sand- och bergmaterial vilket minskar olägenheterna av att vattnet grumlas och att fasta partiklar sköljs ut. Olägenheterna uppskattas bli kortvariga.

En ökad fartygstrafik kan leda till indirekta konsekvenser genom erosion av havsbotten och strandområden särskilt om fartygens storlek ökar. En ökande fartygstrafik innebär en något ökad risk för olje- och andra utsläpp.

Förverkligandet av planen ökar inte Hangös invånarantal. Därför bedöms inte användningen av Naturaområdet för rekreativ öka och därför inte heller de olägenheter som rekreativ användningen medför.

Konsekvenserna för naturtyperna bedöms vara lindriga.

5.1.2 Ekenäs och Hangö skärgård och Pojovikens maritima skyddsområde (FI0100005)

Generalplanens konsekvenser gäller följande naturtyper: Boreala sandstränder av Östersjötyp, vandrande sanddyner med sandrör, permanenta kustnära sanddyner med örtvegetation och trädklädda sanddyner. Undervattensnaturtyperna blir inte föremål för konsekvenser.

De närmaste områdena för nybyggnation ligger på cirka 200 meters avstånd norr om Furuvik naturskyddsområde som hör till Naturaområdet. Som en följd av planen ökar det permanenta invånarantalet i småhusområdet i närheten av Naturaområdet med högst 400 invånare, vilket sannolikt ökar trycket mot Naturaområdet som rekreativsmål. Indirekta konsekvenser av den ökade användningen i rekreativsyfte kan vara ett ökat slitage på naturtyperna, nedskräpning och eutrofiering.

Naturtyperna på området är känsliga för slitage och deras rekreativ användning är redan i detta skede rätt omfattande. Redan nu kan slitage på största delarna av de naturtyper som finns på Furuvik skyddsområde observeras och vilka utgör grunden för att området införlivats i Naturanätverket. Den halv-

öppna dyntallskogen vid Furuvikens västra del fungerar som genomfartsområde från norr ner till stranden. Där går flera olika breda stigar och troligen bildas olika gånggrutter till olika mål från år till år (Asplund 2009). Också vid nedre delen av Furuviks västra strand finns en 6-8 meter bred zon utan vegetation vilken delvis har slitits på grund av rekreativ bruket. Slitaget av vegetationen syns särskilt tydligt i närheten av Stenudden (Asplund 2009).

En viss grad av slitage på värdefulla sand- och klippväxter som trivs på öppna platser bedöms till och med vara till nytta (Kanerva 2003). Enligt skötsel- och användningsplanen (Asplund 2009) ska den främmande arten vresros avlägsnas både maskinellt och för hand samt trädbeståndet gallras.

Någon diffus belastning riktar inte från planområdet till Naturaområdet och eutrofieringen av stränderna ökar inte på grund av genomförandet av planen.

De konsekvenser för naturtyperna som planen kan förutses ge upphov till bedöms som måttliga, men de kan lindras bland annat genom att styra rekreationen till befintliga stigar och andra grönområden.

5.2 Arter som ingår i bilaga II till habitatdirektivet

På planområdet eller i dess närhet finns inga lämpliga livsmiljöer för citronfläckade kärrtrollsändan (skyddade gölar inne i vassruggar) eller för smalgrynsnäckan (lundskogar). Planens konsekvenser sträcker sig inte ut till det yttersta havsområdet som utgör gräsälens förekomstområde.

Förverkligandet av generalplanen försämrar sålunda inte livsmiljöerna för de arter som ingår i habitatdirektivet och vilkas skydd utgör grunden för införlivandet av Ekenäs och Hangö skärgård och Pojovikens havsområde i Natura-nätverket och orsakar inte heller någon splittring av arternas livsmiljöer på Naturaområdet.

5.3 Arter som ingår i bilaga I till fågeldirektivet

5.3.1 Tulluddens fågelskyddsområde (Natura FI0100006)

Eventuella konsekvenser gäller häckande arter som upptas i Natura datablansketten och häckar på Tulluddsområdet, bl.a. rödbena, ros Karl, fisktärna och silvertärna (Lehikoinen ym. 2005). Konsekvenser kan också gälla flyttfåglar som rastar på Tulluddens område.

Buller och andra störningar från utvidgningsarbetena i Västra hamnen kan medföra konsekvenser för fågelbeståndet. De närmast liggande viktiga häckningsområdena ligger kring Tulludden och Russarö på över en kilometers avstånd från hamnområdet. Störningarna som orsakas av byggverksamheten bedöms vara små och kortvariga.

Ökningen av fartygstrafiken som möjliggörs av utvidgningen av Västra hamnen kan betraktas som en indirekt konsekvens. Avståndet mellan djupfarleden (13 meter) och östra sidan av Naturaområdet är 200 där det är som minst. Hamnen besöks i nuläget av 1 350 fartyg per år. Den utvidgning av hamnen som föreslås i generalplanen möjliggör en ökning av fartygstrafiken med 50 procent fram till år 2025 (Logistikutredning för Hangö hamn 2007). I praktiken skulle djupfarleden då trafikeras av 6-7 fartyg per dygn.

Många arter som nämns i fågeldirektivet och som utgör grunden för skyddet av Tulluddens fågelskyddsområde observeras också rätt ofta på vattenområdena

Tiina Mäkelä

25.11.2011

i närheten av mänskliga verksamheter. En ökad användning av djupfarleden bedöms inte orsaka någon betydande olägenhet för de i fågeldirektivet upptagna arter som häckar på Naturaområdet.

De artgrupper som är mest känsliga för störande påverkan kan närmast bedömas vara flyttfåglar som söker sin föda på området. Dessa kan, särskilt medan projektets byggnadsskede pågår, undvika området utanför Tulludden på grund av buller och ökad mänsklig aktivitet.

5.3.2 Ekenäs och Hangö skärgårds och Pojovikens maritima skyddsområde (FI0100005)

Bland de flyttfågelsarter som upptas i Naturadatablanketten förekommer åtminstone rödbenan och svärtan på planområdet eller i dess närhet (Asplund 2009).

Bullret under byggskedet som sannolikt kommer att fördelas över flera år ökar sannolikt inte störningarna på fågelbeståndet inom Naturaområdet, då avståndet mellan byggnadsområdet och skyddsområdet är tillräckligt (200 meter).

Störningar som orsakas av bosättningen koncentreras till ett avstånd av cirka 100-200 meter från bosättningen och har sålunda inga betydande konsekvenser för fågelbeståndet på Naturaområdet. Störningar kan också uppstå på grund av att mera mänskliga rörelser på strandområdet och graden av störningar påverkas bl.a. av människornas beteende.

Störningarna på fågelbeståndet är lindriga. De arter som förekommer på Furuviks område är dessutom arter som söker sin föda på trädena och inte häckande arter och de kan vid behov söka sin föda på lugnare platser i närliggande områden.

Generalplanen försämrar inte utbredningen av de arter som upptas i fågeldirektivet och innebär inga konsekvenser för de arter som upptas i fågeldirektivet.

6 Kompensationsåtgärder

Forststyrelsen utarbetar en ny skötsel- och användningsplan för Tulludden och Bengtsår med vilken man bland annat styr rekreativ användning av Tulluddens fågelskyddsområde. För Furuviks område finns en gällande skötsel- och användningsplan. Användningen av Furuviksområdet för rekreativ användning ska styras bl.a. med informationsskyltar.

Vid muddringen och deponeringen av muddringsmassorna i samband med utvidgningen av hamnen ska sådana maskiner och metoder användas som lämpar sig bäst för jordarten och orsakar minst skada på vattenmiljön (särskilt grumling).

Olägenheterna som riktas mot fågelbeståndet kan lindras med hjälp av planering av arbetena och att arbetet utförs utanför aktiv häckningstid.

7 Konsekvenser för Naturaområdets enhetlighet

Förverkligandet av generalplanen påverkar inte i betydande grad de ekologiska strukturerna och särdragen i Naturaområdena. Utgående från detta kan konstateras att de föreslagna åtgärderna inte försämrar enhetligheten i Tulluddens fågelskyddsområde eller Ekenäs och Hangö skärgårds och Pojovikens maritima skyddsområde eller de naturvärden för vilket Naturaområdena har anslutits till nätverket Natura 2000.

8 Sammanfattning

Förverkligandet av planerna försämrar inte i betydande grad de ekologiska förhållanden eller särdragen hos de naturtyper i Tulluddens fågelskyddsområdes eller Ekenäs och Hangö skärgårds och Pojovikens maritima skyddsområdes Naturaområden vilka är skyddade enligt habitatdirektivet. Planerna minskar eller försämrar inte heller livsmiljöerna för de skyddade arter som upptas i habitat- och fågeldirektivet och ökar inte väsentligt störningar på de djurarter som upptas i habitat- och fågeldirektivet. Naturaområdenas ekologiska strukturer och verksamhet förblir livsdugliga. Det föreligger inget behov av att uppgöra en sådan naturabedömning som avses i 65 § i naturvårdslagen.

FCG Finnish Consulting Group Oy

Granskad av: FM, Suvi Rinne

Uppgjord av: FM, Tiina Mäkelä